

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIO TEISMO ĮSTATYMO NR. I-67 3, 13, 24, 28, 31, 32, 39, 40, 46, 48, 49, 53<sup>1</sup>, 61, 65, 66, 68, 69, 70, 76, 84, 86, 88 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 67<sup>1</sup> IR 67<sup>2</sup> STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO (TOLIAU – KTĮ PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 366 IR 367 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO XXXV SKYRIAUS PAVADINIMO IR 456, 457, 458 IR 459 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 156 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO NR. VIII-159 12, 14, 18 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

| Institucijos/asmens pavadinimas, rašto data ir numeris                                                | Pastabos ir pasiūlymai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. birželio 5 d. išvada Nr. NV-1584 | 2. Vyriausybei pateikti svarstyti procesinių ir kitų susijusių įstatymų projektai (TAIS Nr. 18-7981(4)), kuriais siekiama sukurti teises prielaidas, kad visas viešojo administravimo subjektų susirašinėjimas su asmenimis pirmiausia būtų vykdomas elektroninių ryšių priemonėmis, t. y., įteisinti asmenų Nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinės sistemos elektroninio pristatymo dėžutes. Šio reguliavimo kontekste siūlome įvertinti (papildyti) KTĮ projektą ir kartu tiekiamus įstatymų projektus. | <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Įvertinant tai, kad 2019 m. kovo 21 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 ir 107 straipsnių pakeitimo įstatymo įsigaliojimo data – 2019 m. rugsėjo 1 d., manytina, kad siekiant sukurti prielaidas įgyvendinti šį Konstitucijos pakeitimą ir užtikrinti, kad nebūtų pažeisti asmenų teisėti lūkesčiai kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą nuo šių metų rugsėjo 1 d., atitinkami KTĮ projekto pakeitimai nebūtų savalaikiai. Kartu manytina, kad papildyti KTĮ projektą šiame etape nebūtų tikslinga ir atsižvelgiant į tai, kad minimų įstatymų pakeitimų projektų įsigaliojimo terminas 2021 m., o KTĮ projekte ir jį lydinčių įstatymų pakeitimų projektuose numatomas teisinis reguliavimas susijęs tik su individualaus konstitucinio skundo instituto įteisinimu ir keliais smulkaus pobūdžio pakeitimais aktualizuojant vidinę Konstitucinio Teismo veiklos tvarką reglamentuojančias nuostatas.</p> |
|                                                                                                       | 4. KTĮ projektu keičiamo įstatymo 39 straipsnyje siūloma nustatyti, kad Konstituciniam Teismui pripažinus, kad įstatymas ar kitas Seimo priimtas aktas, Respublikos Prezidento aktas ar Vyriausybės aktas, kurio pagrindu priimtas asmens konstitucinės teisės ar laisvės pažeidžiantis sprendimas, prieštarauja Konstitucijai arba įstatymams, pareiškėjui atlyginamos būtinos ir pagrįstos išlaidos, susijusios su dalyvavimu Konstitucinio Teismo teisenoje. Šių išlaidų dydis                                                                    | <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Įvertinus Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 88 str. numatytą išimtį, manytina, kad KTĮ 39 str. ir CPK 88 str. 3 d. nurodomas teisinis reguliavimas negali būti sutapatinamas.</p> <p>Be to, KTĮ projekto 32 str. apibrėžiamas subjektu, galinčiu būti asmenų, besikreipiančių į Konstitucinį Teismą, atstovais yra siauresnis nei numatytas CPK, tad atitinkamą išimtį dėl išlaidų atlyginimo, kai teisinės paslaugas teikia ne advokatai, KTĮ numatyti nėra tikslinga.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės 2019 m. birželio 6 d. pažymoje Nr. NV-1600</p> | <p>nustatomas Konstitucinio Teismo nutarime, o Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato išlaidų, susijusių su dalyvavimu Konstitucinio Teismo teisenoje, didžiausius dydžius ir jų išmokėjimo tvarką. Šio reguliavimo kontekste atkreiptinas dėmesys, kad, pvz., Civilinio proceso kodekse yra įtvirtinta, kokios išlaidos nebūtų laikomos kaip būtinos ir pagrįstos, todėl siūlytina įvertinti teisinės prielaidas atitinkamo reguliavimo įtvirtinimui ir šiame įstatyme.</p>                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                         | <p>Tuo pačiu požiūriu svarstytinas taip pat šio straipsnio 4 d. 3-4 p. nustatytų reikalavimų pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad iki kreipimosi į Konstitucinį Teismą prašymą teikiantis asmuo išnaudojo visas įstatymuose nustatytas savo konstitucinių teisių ar laisvių gynybos priemones, įskaitant teisę kreiptis į teismą, ir yra priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas bei įrodymus patvirtinančius, kad asmens prašymas pateiktas per šiam įstatyme nustatytą terminą, pagrįstumas įvertinant tai, kad pilna informacija apie teismuose išspręstas bylas jau yra valstybės duomenų bazėje.</p> | <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Atsisakius reikalavimo Konstituciniam Teismui pateikti išvardijamus dokumentus, galimai pailgėtų bylos išankstinio nagrinėjimo Konstituciniame Teisme procesas, įvertinant tai, kad asmenys galėtų nurodyti ne visai tikslūs priimtų sprendimų duomenis. Be to, atitinkamose duomenų bazėse skelbiami nuasmeninti teismo sprendimai, juose asmens, kuris kreipėsi į Konstitucinį Teismą nurodoma informacija gali ir neatsispindėti.</p> <p>Be to nagrinėjamoje teisminėje byloje dalyvaujantiems asmeniui teismas visais atvejais gali išsiųsti byloje priimtus teismo sprendimus (žr. pvz., CPK 268 str., Administracinių bylų teisenos įstatymo 109 str.), tad asmeniui, kuris kreipiasi į Konstitucinį Teismą, šių dokumentų pateikimas nesudarytų didelių sunkumų, kadangi asmuo visais atvejais ir taip juos turėtų. Tuo tarpu reikalavimas pateikti dokumentus (tame tarpe ir sprendimus) bei kitus įrodymus, kuriais pareiškėjas grindžia savo reikalavimus numatytas ir šiuo metu galiojančiose Administracinių bylų teisenos įstatymo 25 str. 1 d. nuostatose. Jei administraciniame teisme tiriamas norminio teisės akto teisėtumas, teismui teikiamos ir ginčijamo teisės akto kopijos pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 str. 3 d.</p> |

|                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2019 m. birželio 4 d. raštas Nr. 1D-2881</p> | <p>Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus dėl Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto:</p> <p>1. Dėl 32 straipsnio:</p> <p>1.1. siūlytina konkretizuoti, kokių įstatymų nustatyta tvarka turi būti išduoti ir įforminti įgaliojimai, kuriais turi būti išreikštos atstovo pagal pavedimą teisės.</p> | <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Manytina, kad įgaliojimų išdavimo ir įforminimo tvarka nėra KTĮ projektu keičiamo įstatymo reguliavimo dalykas, tad ir apkrauti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo (toliau – KTĮ) teksto konkrečiomis nuorodomis nėra tikslinga. Be to, KTĮ projekte konkretizavus, kokių įstatymų nustatyta tvarka turi būti išduoti ir įforminti įgaliojimai, būtų sukuriamos prielaidos rizikai, kad ateityje priėmus naują teisinį reguliavimą, kuriuo būtų nustatomas naujo įgaliojimo pagal pavedimą išdavimas, būtų reikalingi ir atitinkami KTĮ pakeitimai. Kartu pažymėtina, kad analogiškas teisinis reguliavimas šiuo metu yra įtvirtintas ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 57 str. 1 d.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>2. Dėl 65 straipsnio:</p> <p>2.1. siūlytina aiškiai ir konkrečiai apibrėžti sąvoką „elektroninių ryšių priemonės“, kadangi neaišku, kas tai yra ir kokios konkrečios priemonės turimos omenyje, arba vartoti sąvoką „elektroniniai ryšiai“, kuri apibrėžta Elektroninių ryšių įstatyme (ši pastaba taikoma ir dėl 67<sup>1</sup> straipsnio).</p> <p>3. Dėl 67<sup>1</sup> straipsnio:</p> <p>3.1. neaiškus šio straipsnio 1 dalies 8 punkto tikslingumas ir nauda, kadangi Teisė kreiptis į teismą yra absoliuti (Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 30 d., 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimai);</p> <p>3.4. siūlome tikslinti 3 dalies 3 punktą – nereikalaui dokumentų, tačiau apsiriboti pateikiama informacija, patvirtinančia asmens gynybos priemonių išnaudojimą (teismo sprendimo data ir numeris, kompetingos institucijos priimto sprendimo data ir numeris ar pan.);</p> | <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Manytina, kad elektroninių ryšių sąvoka, kuria apibrėžiama, kad elektroniniai ryšiai – signalų perdavimas laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, nėra tinkama KTĮ kontekste. Be to, siūlomas elektroninių ryšių priemonių terminas yra vartojamas ir kituose su teismų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose (žr. pvz., Civilinio proceso kodekso 80 str. 7 d., Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 24 str. 1 d., KTĮ 66 str. 2 d.). Šis terminas išlieka ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos parengtuose įstatymų pakeitimų projektuose, kuriais siekiama sukurti teisinę prielaidas, kad visas viešojo administravimo subjektų susirašinėjimas su asmenimis pirmiausia būtų vykdomas elektroninių ryšių priemonėmis, t. y., įteisinant asmenų Nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinės sistemos elektroninio pristatymo dėžutes (projektų Nr. Teisės aktų informacinėje sistemoje 18-7981(4)).</p> <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Pažymėtina, kad šio punkto nuostatomis nėra atkartojamas asmens teisės kreiptis į teismą turinys, t. y. šio punkto nuostatų pagrindu asmuo turėtų nurodyti, kokiomis Konstitucijos ar KTĮ nuostatomis jis grindžia savo teisę kreiptis į ne bet kokią, bet Konstitucinį Teismą (tik su individualiu konstituciniu skundu).</p> <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Atsisakius reikalavimo Konstituciniam Teismui pateikti išvardijamus dokumentus, galimai pailgėtų bylos išankstinio nagrinėjimo Konstituciniame Teisme procesas, įvertinant tai, kad asmenys galėtų nurodyti ne visai tikslūs priimtų sprendimų duomenis. Be to, atitinkamose duomenų bazėse skelbiami nuasmeninti teismo sprendimai, juose asmens, kuris kreipėsi į Konstitucinį Teismą nurodoma informacija gali ir neatsispindėti.</p> <p>Be to nagrinėjamoje teisminėje byloje dalyvaujantiems asmeniui teismas visais atvejais gali išsiųsti byloje priimtus teismo sprendimus (žr. pvz., CPK 268 str., Administracinių bylų teisenos įstatymo 109 str.), tad asmeniui, kuris kreipiasi į Konstitucinį Teismą, šių dokumentų</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>3.5. svarstytinas 3 dalies 7 punkte numatytas vertimų tvirtinimo notarine tvarka pagrįstumas ir būtinybė – tai sukelia didelę administracinę naštą asmenims, todėl tokio reikalavimo nustatymas turėtų būti argumentuotai pagrįstas;</p> | <p>pateikimas nesudarytų didelių sunkumų, kadangi asmuo visais atvejais ir taip juos turėtų. Tuo tarpu reikalavimas pateikti dokumentus (tame tarpe ir sprendimus) bei kitus įrodymus, kuriais pareiškėjas grindžia savo reikalavimus numatytas ir šiuo metu galiojančiose Administracinių bylų teisenos įstatymo 25 str. 1 d. nuostatose. Jei administraciniame teisme tiriamas norminio teisės akto teisėtumas, teismui teikiamos ir ginčijamos teisės akto kopijos pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 str. 3 d.</p> <p><b>Neatsižvelgta</b></p> <p>Pažymėtina, kad Konstituciniam Teismui pripažinus atitinkamą teisės aktą ar jo dalį prieštaraujančiu Konstitucijai, šis teisės aktas ar jo dalis negali būti taikomi, t. y. jie pašalinami iš Lietuvos teisinės sistemos. Įvertinus šias ypatingas Konstitucinio Teismo sprendimo pasekmes, manytina, kad Konstituciniam Teismui pateikiami dokumentai ir jų vertimai turi būti ypač tikslūs, o jų vertimo į lietuvių kalbą tikrumas nekvestionuotinas. Atsižvelgiant į tai, KTĮ projektu siekiama, kad Konstituciniame Teisme susiformavusi praktika, jog valstybės institucijų Konstituciniam Teismui teikiami vertimai į lietuvių kalbą yra paliudyti notaro, būtų taikoma ir Konstitucinį Teismą kreipiantis ir kitiems asmenims. Papildomai pažymėtina, kad procesiniuose įstatymuose taip pat numatyta taisyklė, kad teismams teikiami vertimai turi būti patvirtinti (žr. Civilinio proceso kodekso 111 str. 1 d., 482 str. 2 d.)</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Teisingumo ministras  
 Elvinas Jankevičius  
 20170612